

Egy napon azzal hívott föl Osvát Ernő, a Nyugat szerkesztője, hogy Kun Béla kéret: mint az Írók Szakszervezete titkára legyen ott a másnap délután 5 órakor Heltai Jenő lakásán tartandó írói megbeszélésen. Az Oktogonon átvágva, csak oda-surrant mellém és megállt Krúdy Gyula hagyományos gumikerekes egyfogatúja: mintha hajón utaztatott Szinbádja helyett, ő mint szerző evvel az egyfogatúval járt volna Budapest óceánját. Leszól a maga hajójáról:

- Te is oda?
- Oda!
- Akkor gyere, szállj be!

Csak néhányan: Krúdy, Heltai, Kóbor Tamás, Osvát Ernő, jómagam és Kun Béla voltunk a szobában. Öten az ovális asztal mellett ültünk, Krúdy egy bordó-bársony fotelbe süllyedt, mintha az is egy Szinbád hajó lett volna. Merengőségéből mégis kihajnalodott a kíváncsiság: „Miért hívtak ide?”

Érdekesen bontakozott ki a titok: miért kérte Kun Béla beszélgetésre éppen ezeket az embereket. Egyenesen, nem büntetően, de hajlékonyan szólt Kóbor Tamáshoz:

- Megkérdezem Kóbor Tamást, a népszerű író, miért nem akar kicsit vörösbe fordulni?

Kóbor Tamás a nagypolgárság egyik konzervatív, bár progresszív napilapjának, *Az Újság*-nak volt népszerű megbeszélő cikkírója, az asszonyok különösen szerették. Látszott, hogy Kóbor sem tudta, miért hívták meg és most a sok mindenről, sok mindent tudó, korszerűnek tartott tiz- és tizezrek által szívesen olvasott okos emberből valósággal kibuggyant az őszinteség:

- Megvallom, sokat gondolkodom a szocializmuson, de sehogysem tudom megérteni!

Valósággal ijesztő lett a csend, Kóbor zavarban volt, de Kun Béla már átívelte a zavart, Heltaihoz fordult:

- Heltai elvtárs, sajnálom, hogy nem látom a nevét valamely színlapon.

Heltai is őszinte volt, de ez így hangzott:

- Nehéz a témaválasztás.
- Miért volna nehéz?

- A szocializmus elviség, hátha véték ellene? Hiszen tegnap, tegnapelőtt forradalmiak, de mégis polgárok voltunk.

- Csak annyit mondhatok: Merjen!

Mire Heltai:

- Van például egy témám, satirikus vígjáték!

Heltai akkor nagy vonalakban fölvezolta a témát.

- Nyugodtan megírhatja!

– Hozzáfogok.

Krúdy csak ült a maga mese-foteljében, pedig már nem is illett oda. Március óta kezdett kilépni a régi önmagából. Mintha ledobta volna magáról a meseköntöst és az orosz tematika felé nyitotta volna ki önmagát. Nemcsak a tegnap, de az adott vörös forradalom irányában is. Minden meglepetést is túlhaladott azonban az a káprázatos ökölcsapás, mellyel szétzúzta a magyar feudalizmus még mindig uralkodó hazug bálványtemplomát. Nem vett föl utána valamely hősi pózt, az egyszerű mesemondó maradt.

Kun Béla most feléje fordult, a vonzásra Krúdy is feléje fordult arccal, nagy volt a várakozás:

– Csak azt akarom mondani, nagyon tetszik nekem is, benn a Pártban is, amit Krúdy elvtárs csinál.

Krúdy, mint a jó széltől megmozdított fa, meghajtotta fejét:

– Köszönöm!

– Arra kérjük, csinálja csak továbbra is.

Krúdy nem szólt semmit, csak kissé meghajolt, kétfelé tárta két kezét, mint aki némán beszél és azt mondja: „Tenni fogom, boldogan!”